

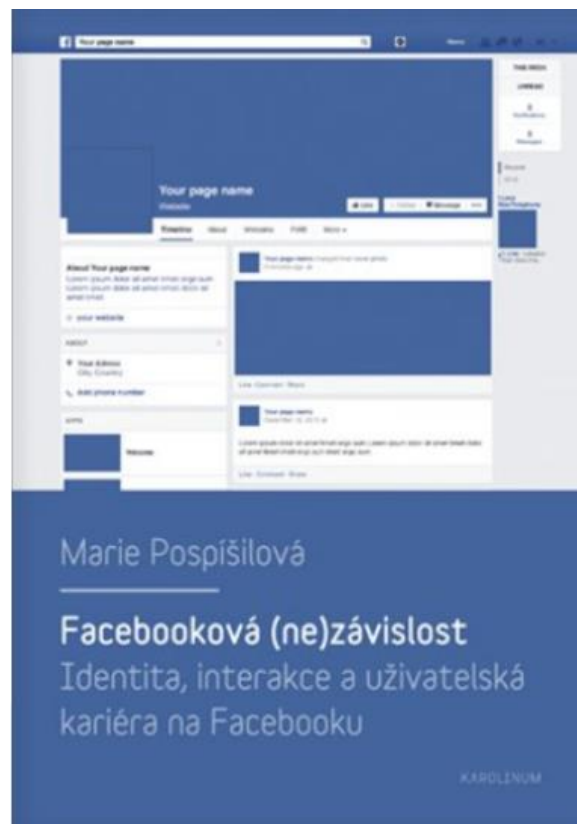
Internet, sociální média a nové sociální identity

Současná česká společnost

Katedra sociologie FF UK

Marek Skovajsa

Sociologické výzkumy internetu

CYBERPSYCHOLOGY: JOURNAL OF PSYCHOSOCIAL RESEARCH ON CYBERSPACE

Interdisciplinary, open access, peer-reviewed journal indexed in Web of Science (SSCI), SCOPUS, ERIH PLUS, EBSCO, and DOAJ.

IMPACT
FACTOR

2020: 2.905

VOL 15, NO 4 (2021)

Articles

Problematic internet use prior to and during the COVID-19 pandemicAlfredo Zarco-Alpuente, Víctor Ciudad-Fernández,
Rafael Ballester-Arnal, Joël Billieux, María Dolores Gil-
Llario, Daniel L. King, Inma Montoya-Castilla, Paula
Samper, Jesús Castro-Calvo<https://doi.org/10.5817/CP2021-4-1>

Article: 1

Solitary and joint online pornography use during the first COVID-19 lockdown in Portugal: Intrapersonal and interpersonal correlates

David L. Rodrigues

<https://doi.org/10.5817/CP2021-4-2>

Article: 2

Gender differences in videoed accounts of victim blaming for revenge porn for self-taken and stealth-taken sexually explicit images and videosAlison Attrill-Smith, Caroline J. Wesson, Michelle L.
Chater, Lucy Weekes<https://doi.org/10.5817/CP2021-4-3>

Article: 3

The selfie production model: Rethinking selfie taking, editing, and posting practices

Afnan Qutub

<https://doi.org/10.5817/CP2021-4-4>

Article: 4

Disinformation in Poland: Thematic classification based on content analysis of fake news from 2019

Klaudia A. Rosińska

<https://doi.org/10.5817/CP2021-4-5>

Article: 5

Virtual contact hypothesis: Preliminary evidence for intergroup contact hypothesis in interactions with characters in video games

Agnieszka Mulak, Mikołaj Henryk Winiewski

<https://doi.org/10.5817/CP2021-4-6>

Article: 6

The relationships among relatedness frustration, affiliation

NEWS

Issue 4, vol. 15

Dear researchers, colleagues, and readers interested in Internet-related research,

With the upcoming end of the year, we are also publishing our last issue of 2021. We are happy to finish 2021 strongly, with 10 high-quality articles. The articles cover a wide range of topics, ranging from problematic internet use during the COVID-19 pandemic, selfie-production, disinformation, to collective action participation. These are just a few of the areas explored in the articles, more interesting topics can be found in the issue.

We thank all the authors, reviewers, and editors for their hard work on the issue. And we wish you a pleasant reading and peaceful rest of the year.

The editorial team of Cyberpsychology

Posted: 2021-11-18

Issue 3, vol. 15

Dear researchers, colleagues, and readers interested in Internet-related research,

The end of the summer also brings our third issue of this year. As our journal is growing, our issues are as well, and we are happy to present to you 11 new articles. All are high-quality articles with a various range of topics. To name a few, you can read about a longitudinal study about MMORPG players, sexting during the COVID-19 pandemic, or exercise in virtual reality.

We wish you a pleasant reading and an enjoyable start of the upcoming semester.

The editorial team of Cyberpsychology

Posted: 2021-08-24[More News...](#)

MASARYK UNIVERSITY

Step forward and STUDY SOCIAL SCIENCES IN BRNO

Youtubeři a jejich kariéry

Klíčové teoretické pojmy:

soukromí jako „dům pro naše self“ (Alan P. Bates 1964)

performativní pojetí soukromí: hranice soukromé/nesoukromé je nastolována performativně (Irwin Altman 1975)

funkce soukromí (Alan F. Westin 1967)

ideologie autenticity (Andrew Tolson 2010)

konfesní kultura, terapeutická kultura (Günter Burkart 2010)

architektura síťové veřejnosti (danah m. boyd 2011)

➤ trvalost, replikovatelnost, škálovatelnost, prohlédatelnost

přední a zadní regiony + přepážky, morální kariéra (Erving Goffman 1961, 1999)

metodologie: interpretativní fenomenologická analýza (IPA)

výběr: pomocí prostředníků a metodou snowball

vzorek: 6 respondentů ve věku 16-25 let

Fáze kariéry youtuberů a charakter jejich soukromí

Kariéra youtuberů*ek je výsledkem naplňování dvou protichůdných potřeb: 1. sebe prezentace či sebeperformance

2. kontrolované (ne)přístupnosti.

Kariéra youtuberství s ohledem na narušování soukromí:

1. fáze rozšiřující se přístupnosti

2. fáze intenzifikace narušování soukromí

3. fáze reparací a úprav performance soukromí.

Soukromí = souhra **předmětu, hranice a kontextu** (*narušení souhry nastává ve 2. fázi*).

předmět = jakákoli záležitost týkající se youtubera

hranice = bariéra umožňující nebo znemožňující přístupnost předmětu v daném kontextu

kontext = okolnosti vymezující pozici hranice pro daný předmět, *např. důvod (účel) ne-přístupnosti, médium*.

Jak youtubeři chrání a obnovují své soukromí?

Praktiky reparace soukromí

~~o. žádné~~

- i. management interakcí
- ii. management informací
- iii. vyjednávání a poučení
- iv. skandál (znehodnocení tajemství)
- v. cílená demotivující přístupnost.

Nástroje kontrolované (ne)přístupnosti

- a) scénář
- b) editace videa
- c) imaginace publika, *snaha o performanci čitelnou pro publikum: zohledňování syntetického recipienta, narážek a náznaků publika.*

Věková homofilie na mobilní seznamce

Seznamovací mobilní aplikace *Pinkilin* (česká)

Data: 10 563 uživatelů, 197 519 pozvánek (nezahrnutí homosexuální uživatelé a osoby 56+)

ženy 36 %, mediánový věk 24

muži 64 %, mediánový věk 28

Hypotézy (všechny potvrzeny)

H1: Muži dostávají mnohem menší počet pozvánek než ženy.

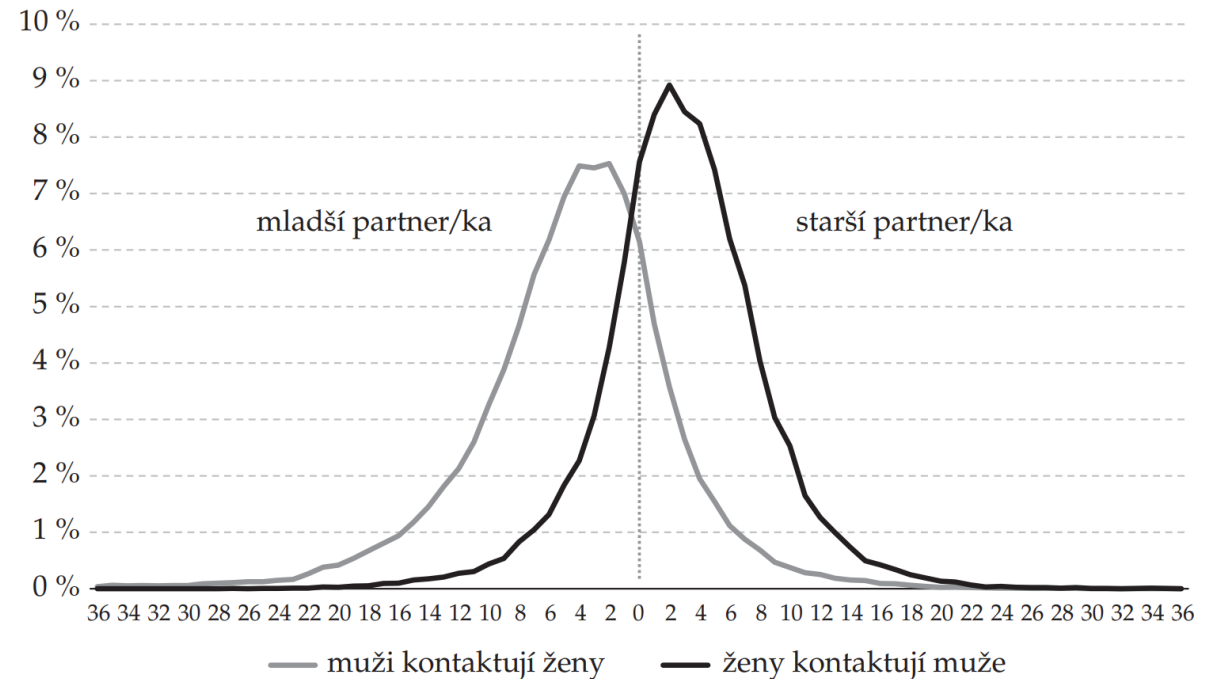
H2: Pozvánky žen jsou mnohem častěji opětovány.

H3: Muži kontaktují mladé ženy. Ženy kontaktují muže stejně staré nebo o trochu starší než ony samy.

H4: Ačkoliv muži kontaktují výrazně mladší partnerky, tyto ženy je odmítají.

H5: Úspěšnost u mladších, starších a stejně starých partnerek se mění s věkem (H pouze pro muže).

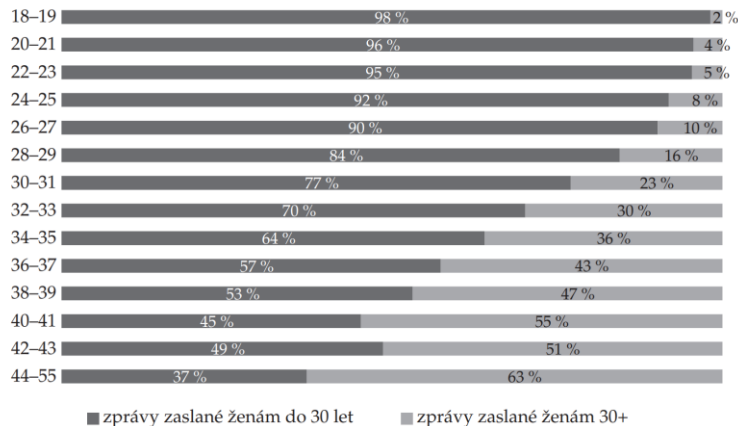
Graf 1. Zasláné pozvánky podle věkového rozdílu mezi partnery (%)

Poznámka: Pozvánky, které zaslali muži ženám, n = 136 504; pozvánky, které zaslaly ženy mužům, n = 61 015.

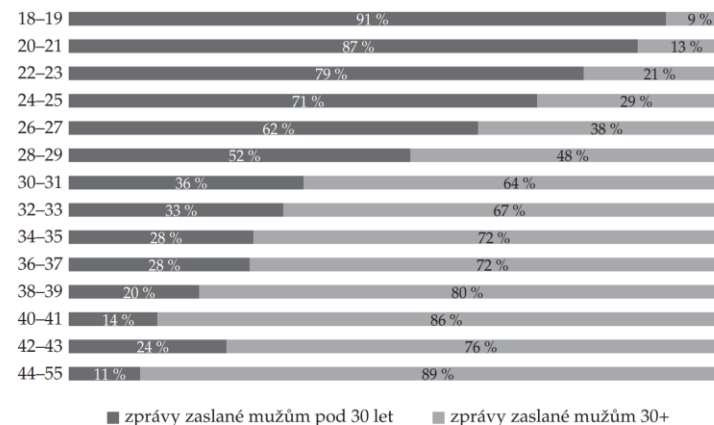
Věková homofilie na mobilní seznamce – pokr.

Graf 3. Podíly pozvánek zaslaných ženám do 30 let a ženám ve věku 30 let a více

Poznámka: Vážená data. Použitá váha je 1/(počet pozvánek zaslaných mužem). Tímto způsobem řešíme problém, že aktivnější uživatelé by vychylovali výsledky vzhledem ke svým preferencím.

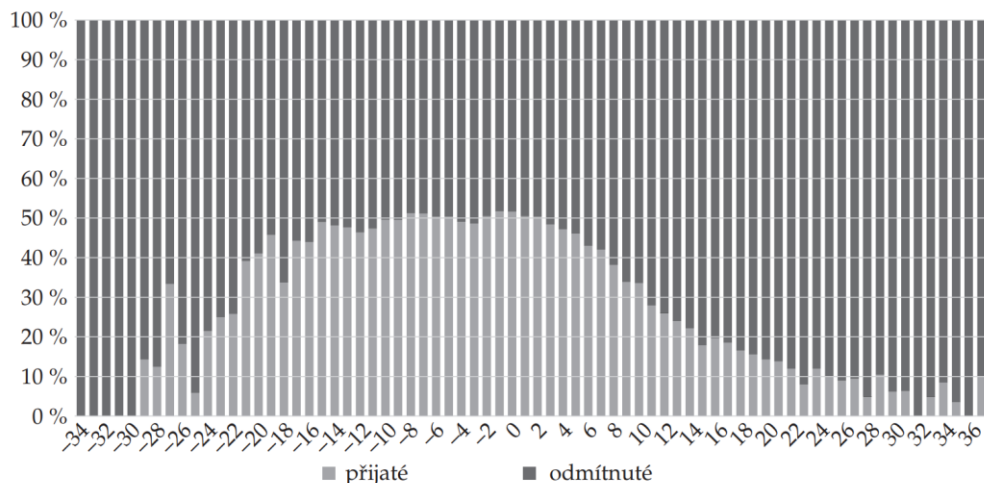
Graf 4. Podíly zpráv zaslaných mužům do 30 let a mužům ve věku 30 let a více

Poznámka: Vážená data. Použitá váha je 1/(počet pozvánek zaslaných ženou). Tímto způsobem řešíme problém, že aktivnější uživatelky by vychylovaly výsledky vzhledem ke svým preferencím.

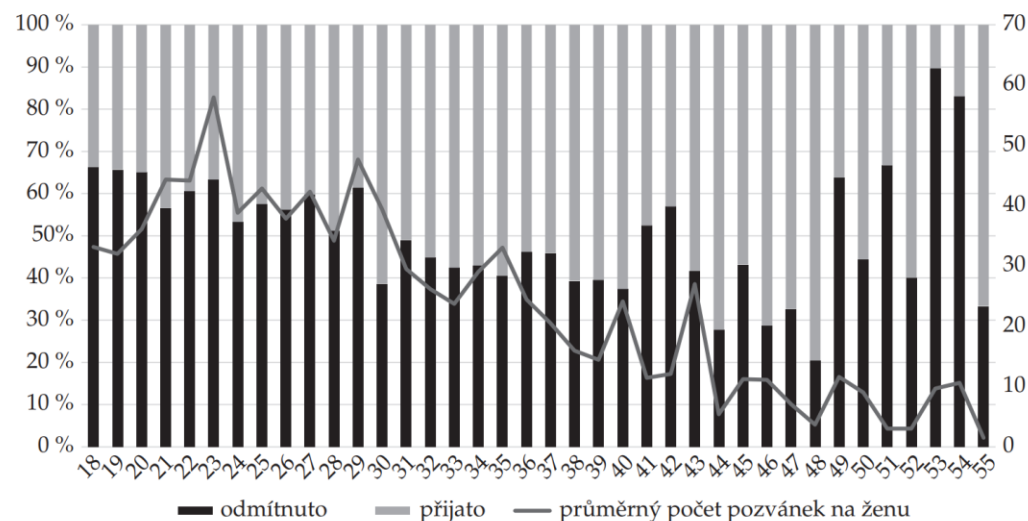
Topinková, Renáta, Markéta Šetinová. 2020. „Věková homofilie na české online seznamce.“ *Sociologický časopis* 56 (4): 447-470. Zde s. 458-461.

Graf 5. Poměr přijatých a odmítnutých pozvánek poslaných muži ženám dle věkového rozdílu mezi partnery

Poznámka: negativní hodnoty znázorňují situaci, kdy je muž mladší než žena (netradiční heterogamie). Pozitivní hodnoty znázorňují situaci, kdy je muž starší než žena (tradiční heterogamie); n = 136 504.

Graf 6. Poměr přijetí a odmítnutí pozvánek obdržených ženami dle věku a průměrného počtu pozvánek na ženu

Poznámka: K průměrnému počtu pozvánek obdrženému ženou v daném věku se vztahuje osa na levé straně grafu, n = 136 504.

Jaká je česká sociologie?

Sociologie sociologie – Dějiny sociologie

Současná česká společnost

Katedra sociologie FF UK

Marek Skovajsa

Sociologie sociologie a dějiny sociologie - přehled

Utváření podoboru: od počátku dějiny čs.
sociologie 20. let (T.G. Masaryk, I.A. Bláha,
sociologické časopisy)

po r. 1989: rozvoj především formou příležitostných
článků a diskusí v časopisech, výjimkou dějiny
sociologie

Představitelé > 55: Miloslav Petrusek, Jiří Musil, Jan
Keller, Petr Matějů, aj.

výzkumné zázemí:

fakulty VŠ

Sociologický ústav AV ČR – Filosofický ústav AV ČR

Specifika: neinstitucionalizovaný podobor, určité
inst. postavení má jen historie sociologie

Hlavní témata:

empirické analýzy praxe české sociologie

mj. bibliometrické studie

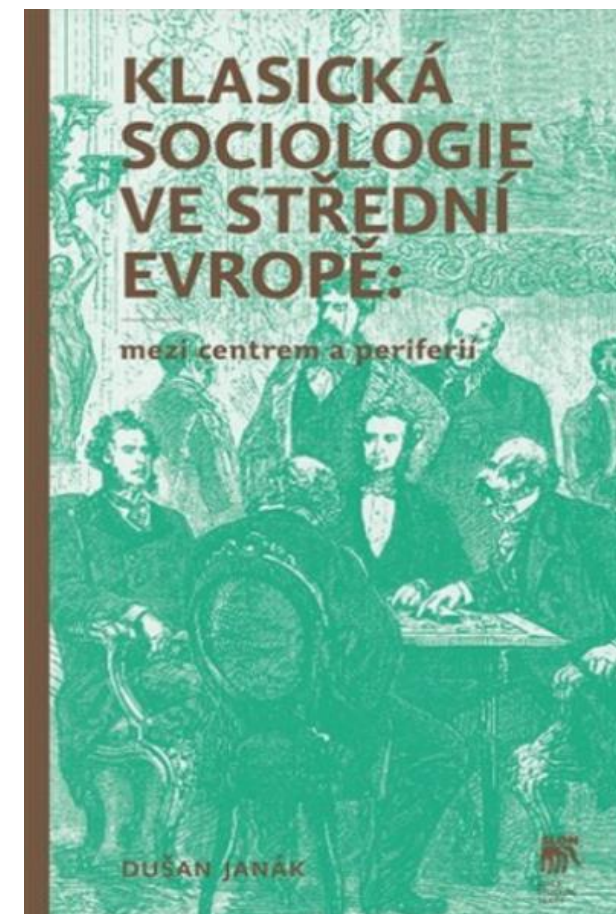
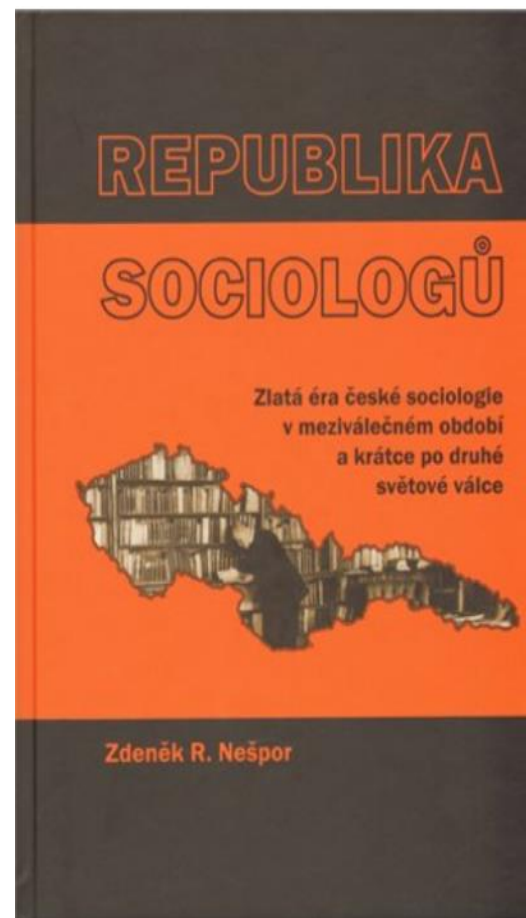
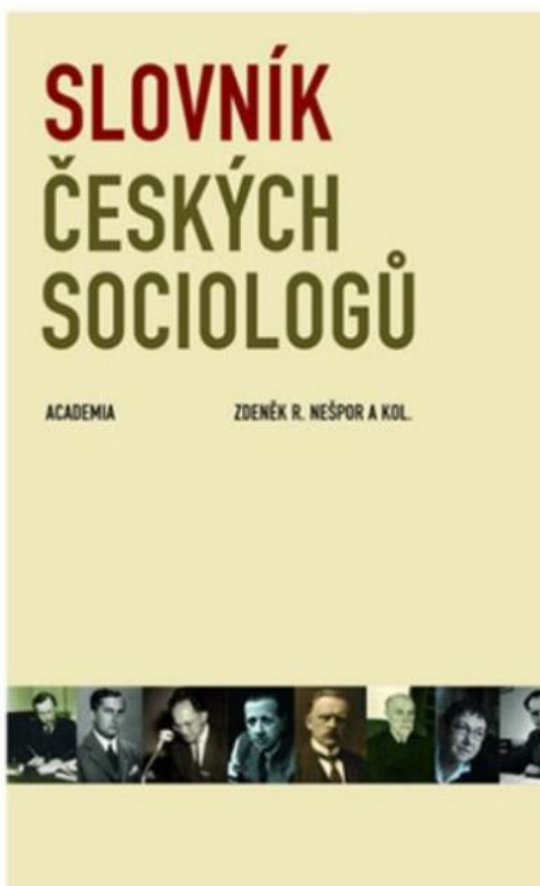
částečně zahrnuto do sociálních studií vědy a
techniky (SSST)

reflexivní sociologie (Pierre Bourdieu)

dějiny české sociologie

diskuse o stavu disciplíny

Knižní publikace k dějinám české sociologie

Protiklad věda / literatura v české sociologii

Table 1. Combined corpus of short fiction and CSR articles.

Corpus	Documents	Tokens	Lemmas	Years
Short fiction	153	7,977,791	79,401	1991–2014
CSR articles	522	2,466,746	46,345	1993–2016

CSR: *Czech Sociological Review*.

Table 3. Results of cluster analysis.

Cluster	Fiction	Sociology
1	153	22
2	0	287
3	0	213

VO1: Dají se odlišit sociologické texty vědeckého a literárního zaměření podle slov, jaká užívají?

VO2: Dají se podle rétorických vlastností textu předpovědět jeho netextové vlastnosti: **spoluautorství, citovanost, podíl žen?**

Vytvořen textový korpus, který spolu se sociologickými články obsahuje také texty z krásné literatury.

522 článků a esejí ze SČ/CSR, 1993-2016

153 děl krátké literární prózy z čs. korpusu, 1991-2014

Texty analyzovány jako slovesné vektory.

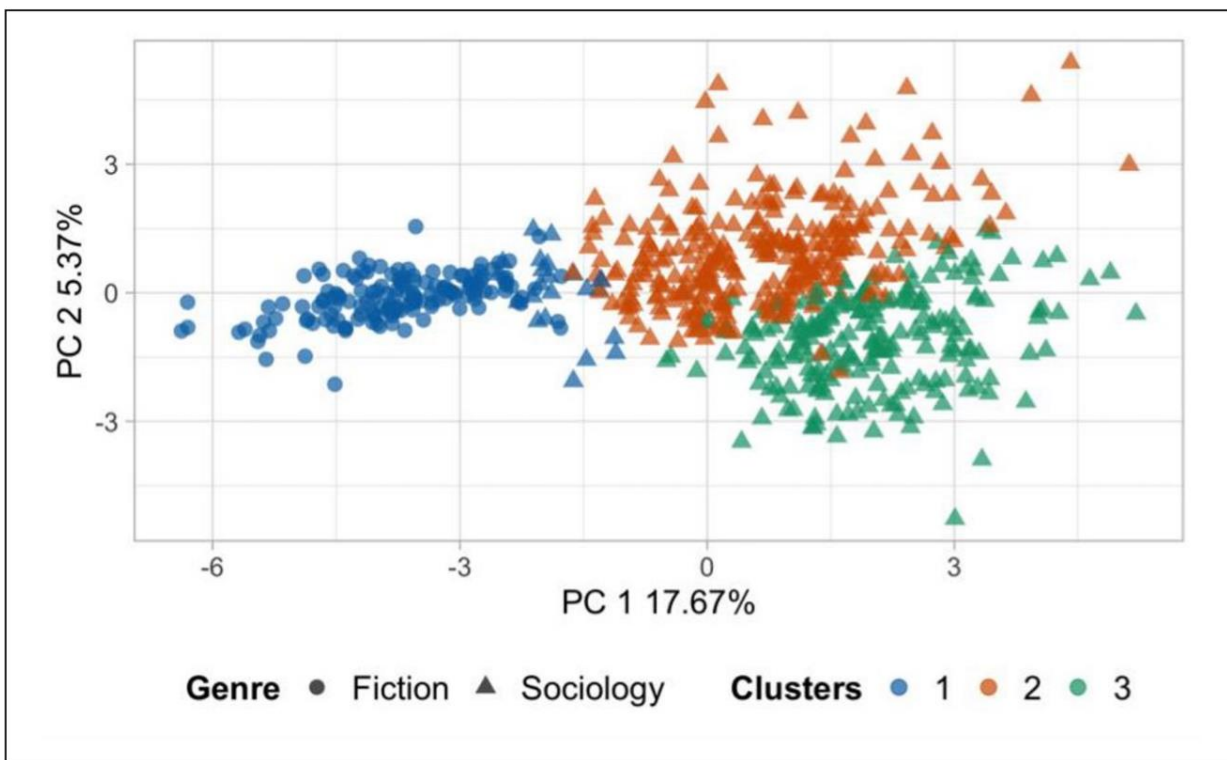

Figure 1. Genres and clusters of documents projected onto principal components.

Hladík, Radim – Neal Digre (2021). The literature/science boundary in sociological articles: Using fiction to discover patterns in co-authorship, author gender, and citation rank. *Current Sociology*, 70(3), 381-402.
<https://doi.org/10.1177/00113921211057605>.

Table 2. Principal components 1 and 2 influence factors for individual verbs after varimax rotation.

Verb	PC I	PC2
can/be able (moci)		
say/tell (říci)	−0.466	
want (chtít)	−0.411	0.225
must (muset)	−0.63	
become/stand/cost (stát)		0.276
go/walk (jít)	−0.256	
see (vidět)	−0.525	0.114
begin (začít)	−0.196	0.252
give (dát)	−0.477	0.109
attempt/strive (snažit)		0.422
seem (zdát)		
show /demonstrate (ukázat)	0.133	−0.566
happen/arrive (dojít)		−0.116
mean (znamenat)		−0.303
understand (chápat)		0.177
belong (patřit)	0.485	
lead (vést)	0.138	
exist (existovat)	0.211	−0.198
work (pracovat)		−0.17
gain (získat)	0.231	
represent/imagine (představovat)	0.234	0.252
assume (předpokládat)		−0.409
consider (považovat)	0.507	
be valid/ pay (platit)		−0.527
act (jednat)	0.108	
create (tvořit)	0.364	
dedicate /devote (věnovat)	0.506	0.184
answer/correspond (odpovídat)	0.344	−0.368
show/indicate (ukazovat)		−0.545
can/be possible (lze)	0.332	−0.256
publish/come out/go on (vycházet)	0.288	
state/mention (uvést)	0.566	−0.352
attend/realize/run out (docházet)	0.106	

English translations with the Czech original in parentheses.

Protiklad věda / literatura v české sociologii – pokr.

Table 5. Most frequent nouns by category listed in descending order.

Non-literary cluster	Literary cluster	Intersection
model (model)	sociology (sociologie)	year (rok)
respondent (respondent)	problem (problém)	analysis (analýza)
education (vzdělání)	life (život)	research (výzkum)
number (počet)	theory (teorie)	woman (žena)
result (výsledek)	child (dítě)	job/work (práce)
value (hodnota)	process (proces)	human/people (člověk)
data (data)	state (stát)	case (případ)
difference (rozdíl)	way/manner (způsob)	country (země)
variable (proměnná)	space (prostor)	group (skupina)
table (tabulka)	situation (situace)	rate/extent (míra)
man (muž)	city (město)	relationship (vztah)
elections/choice (volba)	politics (politika)	question (otázka)
income (příjem)	framework (rámec)	society (společnost)
level (úroveň)	change (změna)	system (systém)
family (rodina)	period/epoch (doba)	
proportion (podíl)	structure (struktura)	

English translations with the Czech original in parentheses.

Hladík, Radim – Neal Digre (2021). The literature/science boundary in sociological articles: Using fiction to discover patterns in co-authorship, author gender, and citation rank. *Current Sociology*, 70(3), 381-402. <https://doi.org/10.1177/00113921211057605>.

Vliv hodnocení vědy na vývoj publikací v oblasti sociálních a humanitních věd: ČR ve srovnání

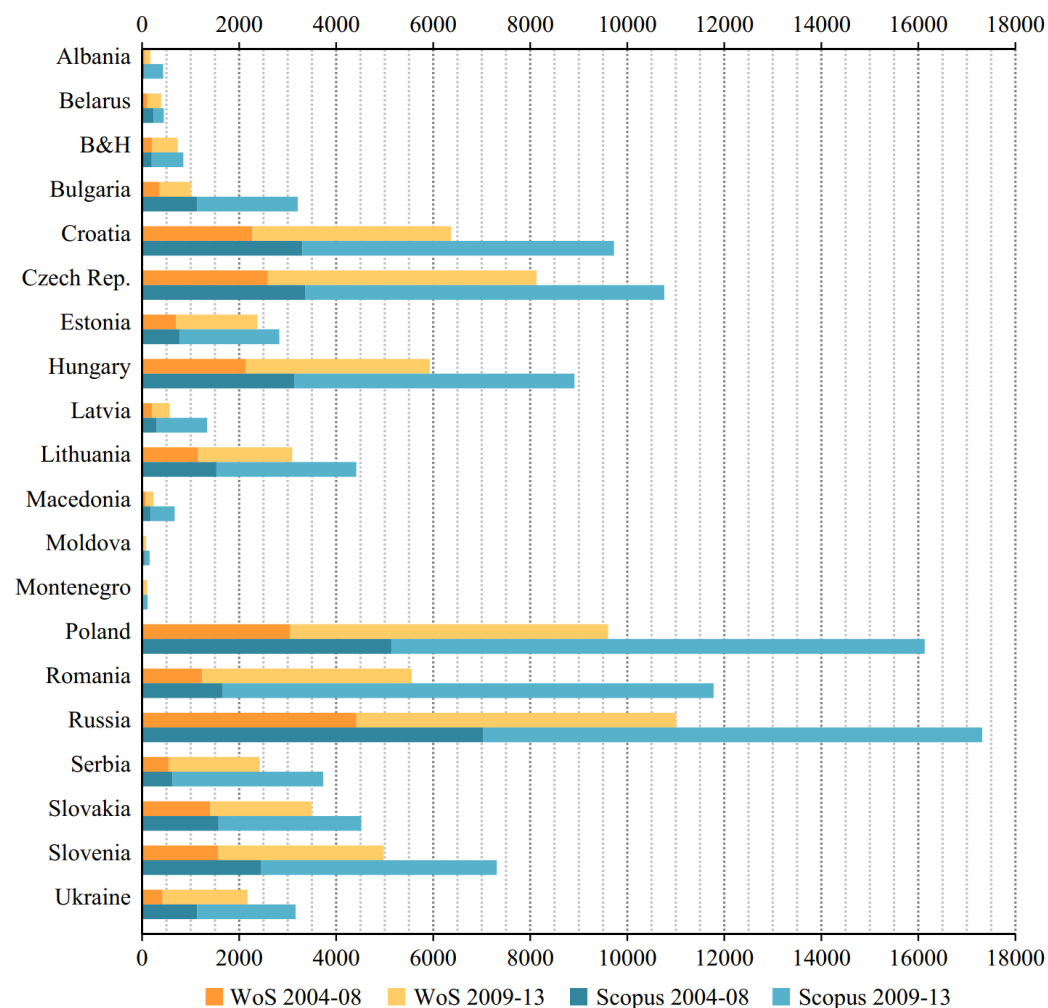

Fig. 1 Number of publications in the SS&H fields by authors from the Eastern European countries in 2004–2013 in two major bibliographic databases

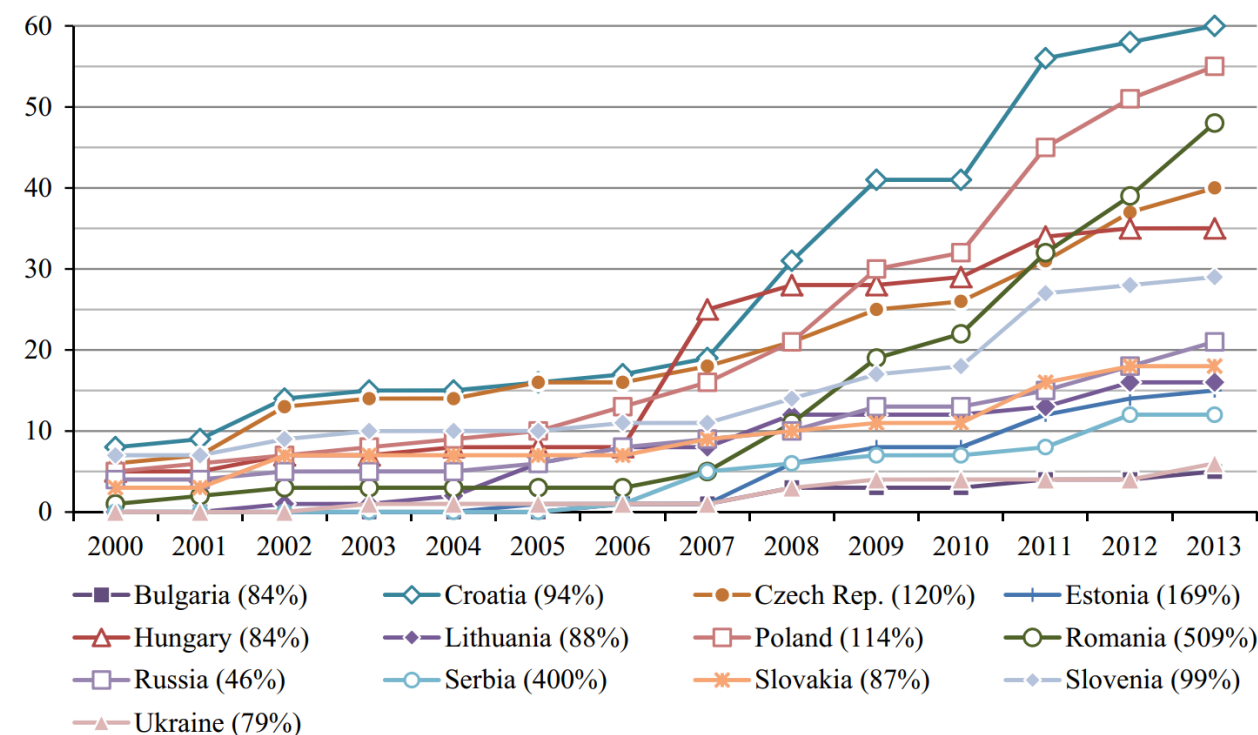

Fig. 2 The growth of the number of SS&H journals indexed in Scopus during the 2000–2013 period (*numbers in brackets denotes the percentage growth of the number of publications in 2008–2013*)

Pajić, D. (2015). Globalization of the social sciences in Eastern Europe: genuine breakthrough or a slippery slope of the research evaluation practice? *Scientometrics*, 102(3), 2131–2150.

Vývoj publikací v oblasti sociálních a humanitních věd: ČR ve srovnání – pokr.

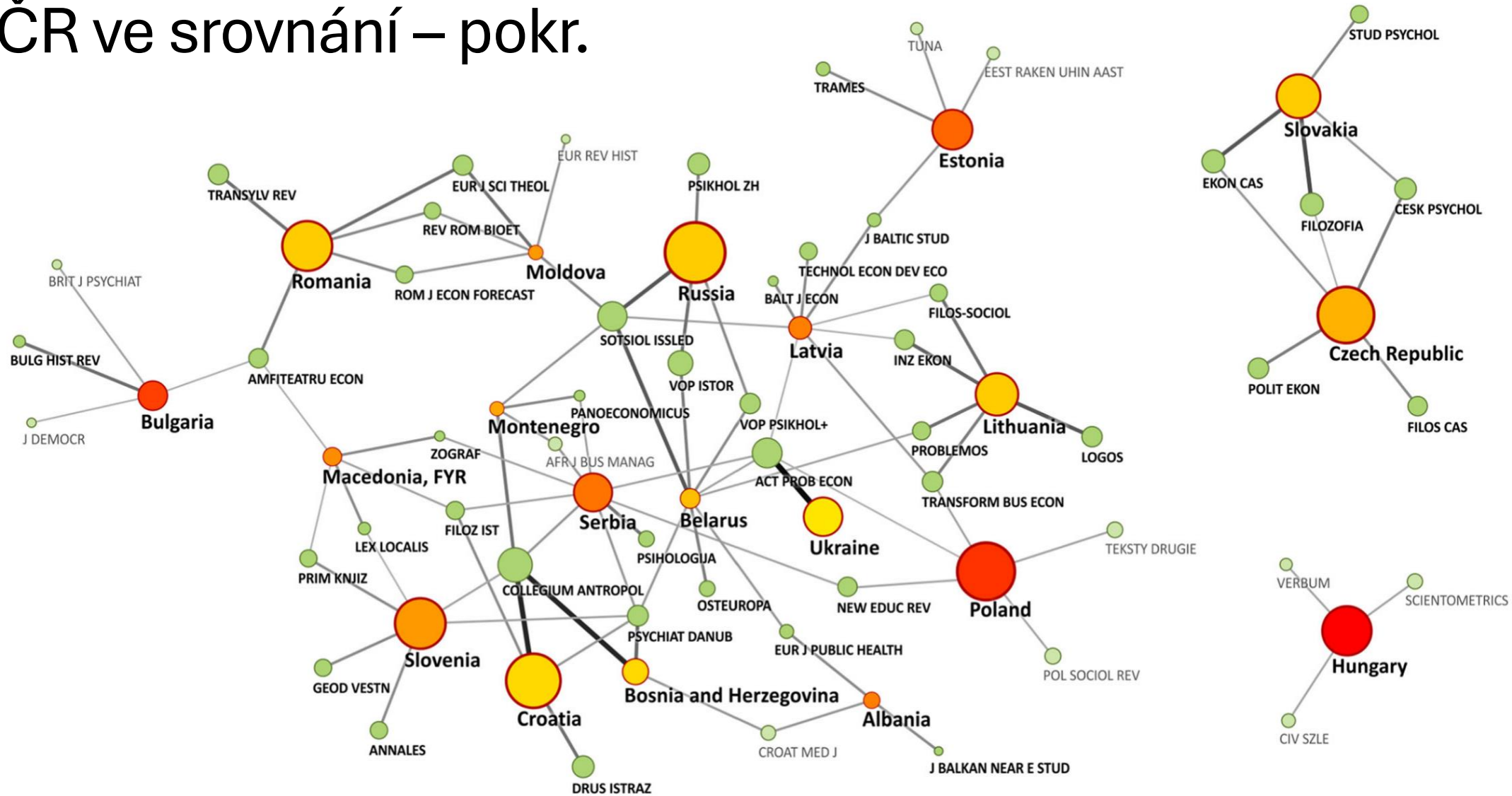

Fig. 3 Scientific productivity (*circle size*) and Journal Diversity Index (*circle color*) of the Eastern European countries and the most relevant WoS journal titles for each country in the fields of social sciences and humanities

Pajić, D. (2015). Globalization of the social sciences in Eastern Europe: genuine breakthrough or a slippery slope of the research evaluation practice? *Scientometrics*, 102(3), 2131-2150.

Vývoj publikací v oblasti sociálních a humanitních věd: ČR ve srovnání – pokr.

Table 2 Scientific productivity and journal diversity of EE countries in the field of SS&H (2004–2013 period)

Country	WoS (SSCI and A&HCI) data					Number of national journals indexed			
	No. of articles	Citations per article	JDI	CNoJ _{0.5}	CNoJ	WoS (Total)	Scopus (Total)	WoS (SS&H)	Scopus (SS&H)
Albania	99	3.57	12.38	31	80	0	0	0	0
Belarus	180	4.85	8.74	11	79	0	2	0	0
B & H	455	3.52	5.61	4	153	1	11	0	1
Bulgaria	676	7.42	24.04	91	426	11	41	1	5
Croatia	5,290	2.52	5.67	4	683	56	128	21	60
Czech Rep.	5,929	2.93	11.62	17	1,097	63	143	24	42
Estonia	1,907	6.06	21.36	62	701	10	24	7	14
Hungary	3,768	6.90	35.07	174	1,395	43	95	11	35
Latvia	288	5.66	15.18	36	174	3	3	1	0
Lithuania	2,329	4.02	6.32	5	419	31	37	10	16
Macedonia	147	5.00	13.25	31	104	2	3	0	1
Moldova	66	3.70	10.12	21	53	0	2	0	0
Montenegro	62	1.03	9.42	17	48	0	0	0	0
Poland	6,399	4.13	30.77	126	1,818	148	307	16	51
Romania	3,954	2.21	8.01	8	1,123	65	138	18	48
Russia	7,404	2.59	7.50	7	1,217	161	215	10	20
Serbia	1,634	2.82	20.80	59	642	22	45	3	12
Slovakia	2,562	2.37	6.92	6	477	27	55	7	17
Slovenia	4,169	2.95	14.55	27	947	27	46	15	25
Ukraine	1,692	1.97	2.84	1	312	17	35	1	6

JDI Journal Diversity Index; *CNoJ_{0.5}* Number of unique source titles that accounts for 50 % of published journal articles; *CNoJ* Number of unique source titles (journals) in which articles appeared

Pajić, D. (2015).
Globalization of the
social sciences in
Eastern Europe:
genuine breakthrough
or a slippery slope of
the research evaluation
practice?
Scientometrics, 102(3),
2131-2150.